

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/284/2021
Identifikačné číslo spisu:	4415218745
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Katarína Katková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4415218745.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobcu Obec Michal nad Žitavou, Michal nad Žitavou 160, IČO: 00 309 095, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r. o., Maňa, Pri parku 8, IČO: 50 528 874, proti žalovanej B. O., narodenej J., U., o zaplatenie 6.916 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4Cpr/2/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. mája 2021 sp. zn. 25CoPr/4/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 20. marca 2017 č. k. 4Cpr/2/2015-451 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.851,53 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 20. apríla 2015 do zaplatenia, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku (I. výrok) a vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobca má nárok na ich náhradu v rozsahu 70 % (III. výrok).

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 1, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 7, 9 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení účinnom od 1. júna 2011 do 31. decembra 2015 (ďalej len „zákon č. 253/1994 Z. z.“).

1.2. K námietke premlčania vznesenou žalovanou súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa dozvedel o tom, že žalovanej bol bez právneho titulu vyplatený príplatok k platu najskôr až na mimoriadnom

zasadnutí obecného zastupitelstva dňa 25. augusta 2014, pričom subjektívna a objektívna premlčacia lehota na uplatnenie vydania bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňa 25. augusta 2014 a uplynula najneskôr do dvoch rokov, teda dňa 25. augusta 2016. Keďže žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia dňom 18. septembra 2015, k premlčaniu nároku žalobcu nedošlo.

1.3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalovaná vykonávala funkciu starostu u žalobcu počas obdobia rokov 2010 až 2014. Obecné zastupiteľstvo uznesením č. 3/2011 zo 16. júna 2011 (ďalej len „uznesenie obecného zastupiteľstva“ alebo „uznesenie č. 3/2011“) schválilo žalovanej od 1. júla 2011 zvýšenie základného platu o 20 % v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. Súd prvej inštancie poukázal na to, že podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. obecné zastupiteľstvo malo povinnosť opätovne raz ročne prerokovať plat starostu. Zo zápisníc z rokovania obecného zastupiteľstva za obdobie od roku 2012 až do 25. augusta 2014 nebol na zasadnutiach obecného zastupiteľstva prerokovaný plat starostu (žalovanej).

1.4. Podľa názoru súdu prvej inštancie, ak obecné zastupiteľstvo plat starostu opätovne raz ročne neprerokuje, v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. patrí starostovi plat v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z., t. j. základný plat bez navýšenia, keďže zákon č. 253/1994 Z. z. striktné upravoval podmienku na priznanie príplatku k platu starostu, a to každoročným jeho prerokovaním v obecnom zastupiteľstve.

1.5. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu, ktorým sa domáhal voči žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 4.851,53 eur (príplatku k platu vo výške 20 % mesačne od 1. júna 2012 do 31. júla 2014) s príslušenstvom za odôvodnený, ale len v časti jeho „čistej sumy“ (bez dane a odvodov), preto žalobu v časti o zaplatenie sumy 2.064,47 eur zamietol.

1.6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) a v konaní čiastočne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu jeho procesného úspechu 70 %.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na základe odvolania žalovanej rozsudkom z 18. júla 2018 sp. zn. 25CoPr/6/2017 (prvý v poradí) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol (prvý výrok). O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (druhý výrok).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) na základe dovolania žalobcu uznesením z 28. mája 2020 sp. zn. 2Cdo/114/2019 rozsudok odvolacieho súdu z 18. júla 2018 sp. zn. 25CoPr/6/2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

4. Následne odvolací súd rozsudkom z 26. mája 2021 sp. zn. 25CoPr/4/2020 (druhý v poradí) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol (prvý výrok). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaná má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (druhý výrok).

4.1. Opakovaným dokazovaním odvolací súd zistil, že uznesením obecného zastupiteľstva bol schválený plat žalovanej v sume 1.523 eur, ktorý pozostával zo základného platu starostu stanoveného v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z. v sume 1.269 eur a zo schváleného zvýšenia základného platu o 20 % v sume 254 eur ($1.269 + 254 = 1.523$).

4.2. Odvolací súd konštatoval, že z uznesenia obecného zastupiteľstva vyplýva správnosť výpočtu základného platu žalovanej v súlade s ustanovením § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 „zákona č. 353/1994 Z. z.“

(viď bod 24.1. rozhodnutia krajského súdu, správne má byť „zákona č. 253/1994 Z. z.“ - poznámka najvyššieho súdu). Obecné zastupiteľstvo rozhodlo o zvýšení základného platu starostky o 20 % a schválilo aj presný výpočet základného platu starostky v eurách a presný výpočet zvýšenia základného platu v eurách, čo vyplynulo z podkladov, ktoré boli poslancami prerokované na zasadnutí obecného zastupiteľstva, a o ktorých schválení hlasovali podľa zápisnice v bode 5. (č. l. 365). Okruh skutočností, ktoré boli predmetom hlasovania, bol daný prílohami 4. a 5. zápisnice (č. l. 371 - 372).

4.3. V prepise uznesenia obecného zastupiteľstva (č. l. 382) bol síce uvedený len údaj o schválenom plate žalovanej v eurách spolu, pričom zo zápisnice z rokovania obecného zastupiteľstva ale vyplynulo, že obecné zastupiteľstvo prijalo uznesenie, ktorým dôvodovú správu k návrhu platu starostky (prílohy 4. a 5.) jednohlasne schválilo s tým, že poslanci obecného zastupiteľstva hlasovali o plate starostu (žalovanej) na základe príloh 4. a 5. zápisnice, ktoré schválili a z nich vyplývali schvaľované skutočnosti v zmysle § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 a 9 zákona č. 253/1994 Z. z., preto odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie obecného zastupiteľstva žalobcu zo 16. júna 2011 č. 3/2011 je platné.

4.4. Zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“) vyplýva, že plat starostu podľa zákona č. 253/1994 Z. z. určuje obecné zastupiteľstvo (§ 11 ods. 4 písm. i) zákona č. 369/1990 Zb.). Určený plat nemôže byť nižší ako plat uvedený v § 3 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z., ktorý stanovuje dolnú hranicu platu starostu obce, ako minimálnu výšku platu danú súčinom priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve vyčíslenej na základe údajov Štatistického úradu SR za predchádzajúci kalendárny rok a príslušného násobku v závislosti od počtu obyvateľov obce. Zároveň zákon č. 253/1994 Z. z. stanovuje aj hornú hranicu platu starostu tak, že dáva obecnému zastupiteľstvu oprávnenie rozhodnúť o zvýšení takto určeného platu starostu až o 70 % (§ 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2018). Tým je daný priestor pre ocenenie práce starostov za spravovanie obce, hospodárenie s majetkom obce alebo za iný prínos pre obec pri výkone funkcie starostu obce. Obecné zastupiteľstvo nie je pri rozhodovaní o zvýšení platu starostu obmedzené ani z hľadiska času, ani z hľadiska frekvencie. Určené zvýšenie platu starostu nebráni následnému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva o určení vyššieho zvýšenia (najviac o 70 %, od 1. decembra 2018 najviac o 60 %) alebo o určení nižšieho zvýšenia až na základný plat.

4.5. Aplikáciou teleologického výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. vyplýva, že oprávnenie obecného zastupiteľstva určovať plat starostu rozhodnutím je potrebné chápať ako oprávnenie rozhodnúť o zvýšení platu starostu nad základný plat stanovený zákonom, pričom obecné zastupiteľstvo môže počas trvania volebného obdobia starostu kedykoľvek rozhodnúť o inom zvýšení základného platu starostu, či už vyššom až o 70 % (t. č. o 60 %) základného platu stanoveného zákonom, alebo nižšom (až 0 % základného platu). V tomto smere nebolo sporné, že obecné zastupiteľstvo o zvýšení základného platu žalovanej o 20 % rozhodlo podľa ustanovenia § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. uznesením č. 3/2011. Sporné bolo, či podľa tohto rozhodnutia patril žalovanej zvýšený plat až do nového rozhodnutia obecného zastupiteľstva, alebo či po uplynutí jedného roka od rozhodnutia obecného zastupiteľstva patril žalovanej iba základný plat podľa § 3 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z.

4.6. Z ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. vyplýva, že obecné zastupiteľstvo plat starostu opätovne raz ročne prerokuje. Podľa názoru odvolacieho súdu povinnosť obecného zastupiteľstva v zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. nezahŕňala povinnosť opätovne rozhodnúť o zvýšení (znížení) platu starostu na ďalší rok, keďže rozhodovanie o zvýšení platu starostu v relevantnom čase (do 31. decembra 2015) upravovalo iné ustanovenie zákona, a to § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. Z uvedeného dôvodu prerokovanie platu starostu podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. nebolo rozhodnutím o určení platu starostu a nemalo žiadny vplyv na zvýšenie základného platu starostu o príslušné percento.

4.7. Odvolací súd poukázal na to, že základný plat starostu v konkrétnom kalendárnom roku sa odvíja od priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve vyčíslenej na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a zaradenia do platovej

skupiny podľa počtu obyvateľov, preto každoročne dochádza k zmene konkrétnej výšky (sumy) základného platu starostu a zároveň logicky aj k zmene konkrétnej sumy obecným zastupiteľstvom zvýšeného platu starostu (v posudzovanej veci o 20 %), a to v súvislosti so zmenou priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve. Hoci štatistické údaje o výške priemernej mzdy v národnom hospodárstve za predchádzajúci rok sú dostupné až niekoľko mesiacov po skončení kalendárneho roka, starostovi patrí „novovypočítaný“ plat s účinnosťou od 1. januára aktuálneho kalendárneho roka, nie od uplynutia jedného roka od rozhodnutia obecného zastupiteľstva, ako tvrdil žalobca.

4.8. Zmyslom ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. bolo, aby plat starostu v každom kalendárnom roku (jeho konkrétna vypočítaná suma) bol v súlade s ustanoveniami § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z. a zároveň v súlade s rozhodnutím obecného zastupiteľstva o zvýšení základného platu starostu (§ 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z.). Predmetom prerokovania obecným zastupiteľstvom podľa ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. bol len nový výpočet výšky (sumy) platu starostu v novom kalendárnom roku, ale nie rozhodnutie o zvýšení (znížení) základného platu, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. Bez ohľadu na to, či obecné zastupiteľstvo postupovalo podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. a plat starostu raz ročne prerokovalo alebo tento postup opomenulo zachovať, mal starosta nárok na plat stanovený zákonom, vrátane jeho zvýšenia, o ktorom bolo rozhodnuté obecným zastupiteľstvom postupom podľa § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. Uvedenému výkladu nasvedčuje aj skutočnosť, že zákonodarca ustanovenie § 4 ods. 4 zo zákona č. 253/1994 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2016 vypustil, z čoho vyplýva „nadbytočnosť“ predmetného ustanovenia v zákone, keďže starostovi patrí plat tak, ako o ňom rozhodlo obecné zastupiteľstvo podľa § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z., a to bez každoročného prerokovania.

4.9. Výklad súdu prvej inštancie ustanovenia § 4 ods. 4 zo zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2015, podľa ktorého zákon striktnie upravoval podmienku na priznanie príplatku k platu starostu jeho každoročným prerokovaním v obecnom zastupiteľstve, považoval odvolací súd za prísne formalistický bez zohľadnenia súvislosti s ostatnými ustanoveniami § 4 zákona č. 253/1994 Z. z. (najmä s odsekmi 2 a 3).

4.10. Ak teda počas pôsobenia vo funkcii starostu obce bolo prijaté rozhodnutie obecného zastupiteľstva o danosti nároku starostu na vyšší ako základný plat (§ 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z.), zostáva tento nárok legitímnym až do nového rozhodnutia obecného zastupiteľstva o určení iného zvýšenia (vyššieho, nižšieho alebo aj nulového). Na tom nič nemenilo ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2015, ktoré stanovovalo, že obecné zastupiteľstvo plat starostu raz ročne prerokuje. Prerokovanie platu starostu podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2015 nie je rozhodnutím o určení platu starostu podľa § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z., a preto nemá žiadny vplyv na nárok starostu poberať zvýšený plat podľa rozhodnutia o určení platu.

4.11. V danej veci o plate žalovanej rozhodlo obecné zastupiteľstvo uznesením zo 16. júna 2011 č. 3/2011 tak, že schválilo plat žalovanej v sume 1.523 eur, ktorý pozostával zo základného platu starostu stanoveného zákonom v § 3 ods. 1 v sume 1.269 eur a zo schváleného zvýšenia základného platu o 20 % v sume 254 eur ($1.269 + 254 = 1.523$). Neskôr počas funkčného obdobia žalovanej vo funkcii starostky žalobcu už obecné zastupiteľstvo o plate žalovanej nerozhodovalo, a to až do 25. augusta 2014, kedy rozhodlo, že žalovanej patrí zvýšenie základného platu vo výške 0 %. Z uvedeného vyplýva, že žalovanej patril základný plat zvýšený o 20 % po celú dobu od 1. júna 2011 do 31. augusta 2014. Na nárok žalovanej poberať plat starostky vrátane jeho zvýšenia o 20 % nemala žiadny vplyv skutočnosť, že obecné zastupiteľstvo opomenulo plat žalovanej v nasledujúcich rokoch funkčného obdobia žalovanej v pozícii starostky prerokovať.

4.12. Odvolací súd zdôraznil, že obecné zastupiteľstvo nie je pri rozhodovaní o zvýšení platu starostu obmedzené ani z hľadiska času, ani z hľadiska frekvencie. Určené zvýšenie platu starostu nebráni následnému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva o určení vyššieho zvýšenia (najviac o 70 % a od 1.

decembra 2018 najviac o 60 %) alebo o určení nižšieho zvýšenia až na základný plat, a to bez obmedzenia ročným intervalom.

4.13. Pri aplikácii logického výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. vyplýva, že oprávnenie obecného zastupiteľstva určovať plat starostu rozhodnutím je potrebné chápať ako oprávnenie rozhodnúť o zvýšení platu starostu nad plat stanovený zákonom, pričom obecné zastupiteľstvo môže počas trvania volebného obdobia starostu kedykoľvek (nie len raz ročne) rozhodnúť o inom zvýšení základného platu starostu, či už vyššom až o 70 % (t. č. o 60 %) základného platu stanoveného zákonom, alebo nižšom až o 0 % základného platu. Žalobcom prezentovaný výklad ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z., ktorý kontrolu práce starostu obecným zastupiteľstvom obmedzil na ročný interval, priamo odporuje ustanoveniu § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z., kde žiadne časové obmedzenie obecného zastupiteľstva vo výkone tejto právomoci zákonodarca nezakotvil.

4.14. Odvolací súd nespochybnil potrebu zohľadňovať pri aplikácii ustanovení zákona č. 253/1994 Z. z. verejný záujem pri hospodárení s verejnými prostriedkami, ktorý vo vzťahu k odmeňovaniu starostu obce je v zákone č. 253/1994 Z. z. zvýraznený v ustanovení § 2, podľa ktorého funkcia starostu je verejná funkcia. Kontrola práce starostu obce obecným zastupiteľstvom je vyjadrená jednak v ustanovení § 11 ods. 4 písm. i) zákona č. 369/1990 Zb., podľa ktorého plat starostu určuje obecné zastupiteľstvo a taktiež v ustanovení § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z. Práve uvedenou právnou úpravou je daný priestor pre ocenenie práce starostov za spravovanie obce, hospodárenie s majetkom obce alebo za iný prínos pre obec pri výkone funkcie starostu obce.

4.15. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1, 2 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, trov odvolacieho konania a trov dovolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalovaná bola v celom konaní úspešná.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“, resp. „žalobca“) dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody vyplývajúce z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, alternatívne § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP.

5.1. Mal za to, že interpretačné závery odvolacieho súdu sú nesprávne. Motívom zákonodarcu nebolo ponechať fakultatívnu zložku platu starostu mimo permanentnej (periodicky opakujúcej sa) kontroly zo strany obecného zastupiteľstva. Podľa jeho názoru cieľom zákona č. 253/1994 Z. z. bolo, aby obecné zastupiteľstvo aspoň raz ročne nanovo určilo starostovi výšku fakultatívnej zložky jeho platu. Ak § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. výslovne „povoľáva“ obecné zastupiteľstvo prerokovať plat starostu, je správny taký interpretačný záver, že prerokovanie neznamena len neformálnu debatu (resp. nezáväzný poslanecký rozhovor), ale cieľavedomý proces, ktorého výsledkom má byť vôľa obecného zastupiteľstva v otázke ďalšieho trvania fakultatívneho príplatku, navonok vyjadrená v texte príslušného uznesenia. Ak takýto proces v určenej zákonnej perióde (každoročne) nenastane, platí, že starosta neprijíma fakultatívny príplato legálne a ak sa tak dialo, musí ho vrátiť obci. Príplato má fakultatívnu povahu práve z toho dôvodu, že predstavuje určitý druh odmeny za kvalitnú prácu starostu a výsledky dosiahnuté prácou. Tieto okolnosti nemožno predvídať na neurčitý čas smerom do budúcnosti.

5.2. Podľa jeho názoru obecné zastupiteľstvo musí aspoň raz ročne nanovo schváliť výšku fakultatívneho príplatku k platu starostu, inak starostovi po uplynutí roka neprislúcha pôvodne schválený príplato, a t o z dôvodu periodickej kontroly kvalitatívnych parametrov práce starostu, ochrany verejného záujmu, hospodárnosti nakladania s peniazmi obecného rozpočtu a z dôvodu špecifického postavenia obce ako právnickej osoby „sui generis.“

5.3. Mal za to, že úvaha odvolacieho súdu, podľa ktorej § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. nezakladá obecnému zastupiteľstvu kompetenčnú zložku zvyšovať alebo znižovať plat starostu, pretože táto zložka je obsiahnutá v ustanovení § 4 ods. 2 veta druhá zákona č. 253/1994 Z. z., je nesprávna. Takýto

interpretačný prístup je rýdzo formalistický.

5.4. Podstatou výkladového sporu je, či nárok na fakultatívny príplatok trvá aj po tom, čo ho obecné zastupiteľstvo neprerokovalo podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z.

5.5. Ďalej namietal ako vadný výkladový záver odvolacieho súdu, že predmetom prerokovania podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. „bol iba nový výpočet výšky (sumy) platu starostu v novom kalendárnom roku, ale nie rozhodnutie o zvýšení (znížení) základného platu.“

5.6. Podľa jeho názoru uznesenie obecného zastupiteľstva č. 3/2011 zo 16. júna 2011 je nesúladne s § 4 ods. 9 zákona č. 253/1994 Z. z. Uznesením mal byť žalovanej schválený fakultatívny príplatok k platu v sadzbe 20 % zo základného platu. V textovom prepise schváleného uznesenia (bod 5. zápisnice č. 3/2011) ani v textovom návrhu na uznesenie sa nenachádza údaj o schválenom príplatku v presnej výške stanovenej v eurách tak, ako to záväzne ukladalo kogentné ustanovenie § 4 ods. 9 zákona č. 253/1994 Z. z., ktoré vyžadovalo prítomnosť tohto údaju priamo v zápisnici a nie v prílohe k zápisnici.

5.7. Odvolací súd sa ďalej vôbec nezaoberal tým aspektom, že prílohy nie sú pevnou súčasťou zápisnice č. 3/2011, ale je aplikovaná len voľná kancelárska hrebeňová väzba bez akýchkoľvek bezpečnostných prvkov (pečatidlo, kancelárska nálepka s podpisom, zviazanie šnúrkou/trikolórou a pod.). Z hľadiska právnej istoty v otázke, čo tvorilo skutočné prílohy k zápisnici č. 3/2011, sú závery odvolacieho súdu výrazne benevolentné, v ostrom kontraste napr. s požiadavkou súdnej praxe, že kúpne zmluvy a ich prílohy musia byť technicky pevne spojené do jedného celku. Iba týmto spôsobom môže byť garantovaná právna istota, čo v posudzovanej veci nebolo splnené.

5.8. Mal za to, že nesúlad uznesenia obecného zastupiteľstva so zákonom č. 253/1994 Z. z. zakladá absolútnu neplatnosť uznesenia, ktorá pôsobí ex lege a odvolací súd mal na ňu ex offio prihliadnuť.

5.9. Podotkol, že odvolací súd zlyhal v parciálnej otázke náhrady trov, keď žalovanej priznal náhradu všetkých trov v rozsahu 100 %, hoci je evidentné, že on bol v pôvodnom dovolacom konaní plne úspešný.

5.10. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby najvyšší súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu a sám rozhodol v merite veci tak, že: „- rozsudok prvoinštančného súdu z 20. 03. 2017 č. k. 4Cpr/2/2015-451 potvrdí ako vecne správny vo vyhovujúcom a odvolaním žalovanej napadnutom I. výroku; - rozsudok prvoinštančného súdu z 20. 03. 2017 č. k. 4Cpr/2/2015-451 potvrdí ako vecne správny v III. výroku o priznaní náhrady trov prvoinštančného konania žalobcovi v rozsahu 70 %; - prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); - prizná žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).“

6. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu dovolateľa nesúhlasila s dovolaním.

6.1. Poukázala na to, že v prípade, ak obecné zastupiteľstvo si nesplní povinnosť podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z., neznamená to, že navýšenie platu starostu sa znižuje na nulu. Ak by to tak malo byť, nepochybne by to bolo uvedené v zákone.

6.2. K zníženiu jej „navýšenia“ platu došlo s účinnosťou od 1. septembra 2014 na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Je nepochybné, že ak by v auguste 2014 navýšenie k platu neexistovalo, nebolo by čo znižovať na 0 %.

6.3. V zákone č. 253/1994 Z. z. sa nikdy nenachádzalo ustanovenie, ktoré by určovalo, že následok za neprerokovanie platu starostu raz ročne je zníženie navýšenia platu starostu na 0 %. Ak by obecné zastupiteľstvo chcelo medzi júnom 2011 a augustom 2014 znížiť plat starostu, mohlo to kedykoľvek urobiť tak, ako to urobilo v auguste 2014.

6.4. Záverom navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné odmietol.

7. Najvyšší súd, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

9.1. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal „nesprávnosť procesného postupu odvolacieho súdu v takej miere, ktorá založila porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, keďže procesným postupom treba ustálené rozumieť aj očakávanie po argumentačnej stránke dostatočne presvedčivého súdneho rozhodnutia (resp. procesný nárok strany sporu dostať také rozhodnutie)“. Z uvedeného je tak zjavné, že dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

14. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

15. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

16. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho

odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

17. I v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

17.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

18. Pokiaľ dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa požiadavku úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery.

19.1. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadať so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovanej i s námietkami žalobcu a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu (body 14. až 28. rozsudku). Právne závery odvolacieho súdu sú dostatočne preskúmateľné, keďže odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

20. V posudzovanej veci meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania, pričom myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 393 ods. 2 CSP) vo vzťahu k otázke dôsledkov neprerokovania platu starostu podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z., keď odvolací súd uviedol „pokiaľ počas pôsobenia vo funkcii starostu obce bolo prijaté rozhodnutie obecného zastupiteľstva o danosti nároku starostu na vyšší ako základný plat (§ 4 ods. 2 druhá veta zákona č. 253/1994 Z. z.), zostáva tento nárok legitímnym až do nového rozhodnutia obecného zastupiteľstva o určení iného zvýšenia (vyššieho, nižšieho alebo aj nulového). Na tom nič nemenilo ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2015, ktoré v čase svojej účinnosti stanovovalo, že obecné zastupiteľstvo plat starostu raz ročne prerokuje. Prerokovanie platu starostu podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2015, nie je rozhodnutím o určení platu starostu podľa § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z., a preto nemá žiadny vplyv na nárok starostu poberať zvýšený plat podľa rozhodnutia o určení platu. Na tom nič nemenilo ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2015, ktoré v čase svojej účinnosti stanovovalo, že obecné zastupiteľstvo plat starostu raz ročne prerokuje. Prerokovanie platu starostu podľa § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2015, nie je rozhodnutím o určení platu starostu podľa § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z., a preto nemá žiadny vplyv na nárok

starostu poberať zvýšený plat podľa rozhodnutia o určení platu.“ (bod 27.2.).

20.1. Ďalej odvolací súd konštatoval, že „obecné zastupiteľstvo nie je pri rozhodovaní o zvýšení platu starostu obmedzené ani z hľadiska času, ani z hľadiska frekvencie. Určené zvýšenie platu starostu nebráni následnému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva o určení vyššieho zvýšenia (najviac o 70 %, od 01. 12. 2018 najviac o 60 %) alebo o určení nižšieho zvýšenia až na základný plat, a to bez obmedzenia ročným intervalom. Pri aplikácii logického výkladu z ustanovenia § 4 ods. 2 druhá veta zákona č. 253/1994 Z. z. vyplýva, že oprávnenie obecného zastupiteľstva určovať plat starostu rozhodnutím je potrebné chápať ako oprávnenie rozhodnúť o zvýšení platu starostu nad plat stanovený zákonom, pričom obecné zastupiteľstvo môže počas trvania volebného obdobia starostu kedykoľvek, nie len raz ročne, rozhodnúť o inom zvýšení základného platu starostu, či už vyššom až o 70 % (teraz o 60 %) základného platu stanoveného zákonom, alebo nižšom až o 0 % základného platu. Žalobcom prezentovaný výklad ustanovenia § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z., ktorý kontrolu práce starostu obecným zastupiteľstvom obmedzil na ročný interval, priamo odporuje ustanoveniu § 4 ods. 2 druhá veta, kde žiadne časové obmedzenie obecného zastupiteľstva vo výkone tejto právomoci zákonodarca nezakotvil.“ (bod 27.4.).

20.2. Odvolací súd vo vzťahu k argumentom žalobcu ohľadne ochrany verejného záujmu zdôraznil, že „odvolací súd nespochybňuje potrebu zohľadňovať pri aplikácii ustanovení zákona č. 253/1994 Z. z. verejný záujem pri hospodárení s verejnými prostriedkami. Tento záujem vo vzťahu k odmeňovaniu starostu obce je v zákone č. 253/1994 Z. z. zvýraznený v § 2, v ktorom sa ustanovuje, že funkcia starostu je verejná funkcia. Kontrola práce starostu obce obecným zastupiteľstvom je vyjadrená jednak v ustanovení § 11 ods. 4 písm. i) zákona č. 369/1990 Zb., podľa ktorého plat starostu určuje obecné zastupiteľstvo, a jednak v ustanovení § 4 ods. 2 druhá veta zákona č. 253/1994 Z. z., podľa ktorého obecné zastupiteľstvo môže základný plat rozhodnutím zvýšiť až o 70 % (teraz o 60 %). Práve uvedenou právnou úpravou je daný priestor pre ocenenie práce starostov za spravovanie obce, hospodárenie s majetkom obce alebo za iný prínos pre obec pri výkone funkcie starostu obce. Pokiaľ žalobca zastáva názor, že ustanovenie § 4 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z., podľa ktorého obecné zastupiteľstvo musí aspoň raz ročne nanovo schváliť výšku fakultatívneho príplatku k platu starostu, inak po uplynutí roka neprislúcha pôvodne schválený príplatok, s uvedeným výkladom sa odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov nestotožnil. Takýto doslovný výklad, bez zohľadnenia ostatných ustanovení § 4 uvedeného zákona, je v priamom rozpore s tvrdením žalobcu, podľa ktorého odseky 2, 3 a 4 § 4 platového zákona treba vykladať vo vzájomnej súvislosti.“ (bod 27.5.).

21. V súvislosti s dovolacími námietkami dovolateľa ohľadne neplatnosti uznesenia obecného zastupiteľstva, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa náležitým spôsobom vysporiadal i s prejudiciálnou otázkou platnosti uznesenia obecného zastupiteľstva (viď body 24.1., 24.2.).

21.1. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní ďalej namietal, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal tým, že „prílohy nie sú pevnou súčasťou zápisnice č. 3/2011, ale je aplikovaná len voľná kancelárska hrebeňová väzba bez akýchkoľvek bezpečnostných prvkov“, dovolací súd poukazuje na to, že dovolateľ uvedený prostriedok procesného útoku použil „len“ v dovolaní, preto odvolací súd sa s týmto argumentom v zmysle § 393 ods. 2 CSP nemohol v odôvodnení rozhodnutia ani vysporiadať.

21.2. Zároveň dovolací súd zdôrazňuje, že v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

22. Podľa názoru dovolacieho súdu interpretácia a aplikácia právnej normy (zákona č. 253/1994 Z. z.) zo strany dovolacieho súdu nepopiera účel ani význam aplikovanej právnej normy, pričom dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie dovolacieho súdu neabsentujú, nie sú zjavne protirečivé ani nepopierajú pravidlá formálnej a právnej logiky a tieto dôvody nie sú ani zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (m. m. III. ÚS 502/2011).

22.1. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nedostatočnej odôvodnenosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

22.2. Dovolací súd konštatuje, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

23. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

23.1. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

24. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolateľ neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), preto dovolací súd dovolanie dovolateľa v tejto časti ako nedôvodné v zmysle ustanovenia § 448 CSP zamietol.

25. V danom prípade dovolateľ namietal i nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa ustanovenia § 421 písm. a), b), c) CSP.

26. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

27. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vykazovať nedostatky, ktoré by v konečnom dôsledku viedli k znemožneniu meritórneho dovolacieho prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/206/2017, 1Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016).

28. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

29. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade

nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

30. Dovolací súd sa preto vzhľadom na uvedené najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

31. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

32. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože právna otázka nebola odvolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ.

33. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov; inými slovami: ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov zostali nejednotné a neustálené (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu). V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je odvolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne.

34. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/58/2017, 5Cdo/48/2020).

35. V posudzovanej veci dovolateľ, zastúpený advokátom, v dovolaní nevymedzil žiadnu právnu otázku. Rovnako dovolateľ neuviedol ani žiadne rozhodnutia najvyššieho súdu preukazujúce buď odklon alebo rozdielnu rozhodovaciu prax o právnej otázke (dovolateľom nevymedzenej), od ktorej vyriešenia malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ v podstate iba nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu, považuje ho za nesprávne a polemizuje s dôvodmi, ktoré dovolací súd uviedol v napadnutom rozhodnutí. Dovolateľ tak nevymedzuje ním uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až

§ 435 CSP.

35.1. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017). V tejto časti preto nemožno dovolanie dovolateľa považovať za procesne prípustné.

36. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na uznesenie ústavného súdu zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022, z ktorého vyplýva, že „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala, a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

37. Záverom dovolací súd pre úplnosť uvádza, že otázku možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP už dovolací súd v minulosti riešil (porovnaj sp. zn. 6Cdo/13/2017, 6Cdo/21/2017) a dospel k záveru, že „uplatnenie obidvoch dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo o d vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.“

38. K dovolaniu dovolateľa proti výroku o trovách konania rozsudku odvolacieho súdu (druhý výrok) dovolací súd uvádza, že rozhodnutie o trovách konania v rozsudku má povahu uznesenia, i napriek tomu, že výrok o trovách konania je súčasťou rozsudku. Povahu uznesenia si naďalej zachováva, lebo súčasťou rozhodnutia vo veci samej sa stáva len z procesných dôvodov (napr. uznesenie najvyššieho súdu z 26. októbra 2016 sp. zn. 3Cdo/221/2016). K tejto otázke zaujal právny názor aj ústavný súd v uznesení z 8. februára 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, z ktorého záveru vyplýva, že Civilný sporový poriadok vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania. Z tohto dôvodu dovolanie žalobcu proti výroku o trovách konania nie je procesne prípustné.

39. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a v časti ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP je neprípustné, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

40. Dovolací súd žalovanej ako úspešnej v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.